

PROGRAM

Francis Poulenc **Stabat Mater – for sopransolo, kor og orkester** (ca. 31 min.)
(1899-1963)

- I. Stabat mater dolorosa
- II. Cujus animam gementem
- III. O quam tristis
- IV. Quae moerebat
- V. Quis est homo
- VI. Vidit suum
- VII. Eja mater
- VIII. Fac ut ardeat
- IX. Saneta mater
- X. Fac ut portem
- XI. Inflammatus et accensus
- XII. Quando corpus

PAUSE

Gabriel Fauré **Requiem, op. 48 – version med lille orkester, 1889** (ca. 35 min.)
(1845-1924) – for sopransolo, barytonsolo, kor og orkester

1. Introit et Kyrie
2. Offertoire
3. Sanctus
4. Pie Jesu
5. Agnus Dei
6. Libera me
7. In paradisum

Poulenc: Stabat Mater

Det berømte digt om den lidende moder ved korsets fod tilskrives munken Jacopone da Todi (ca. 1228-1306). Digtet, der er baseret på Joh. XIX, 25-27, blev meget populært på grund af sin lette rytme, de rimede vers og ikke mindst den gribende tekst om den lidende moder ved korsets fod. Uden at få en fast plads i den romerske liturgi blev *Stabat Mater* lejlighedsvis benyttet som hymne ved tidebønnerne og som sekvens i højmessen.

Sammen med hundredvis af andre tekster blev *Stabat Mater* dog helt fjernet fra den katolske kirke ved Tridentiner-konciliet i 1563 – formodentlig fordi disse tekster var blevet oversat til tysk og i mange tilfælde anvendt som salmer i den protestantiske kirke. I 1727 blev *Stabat Mater* dog endeligt optaget i den romerske liturgi som Sekvens i messen for *Mariae Syv Smarter*, *Festum Septem Dolorum*, der afholdes 15. september. Der opstod også hurtigt en tradition for, at *Stabat Mater* blev afsunget i forbindelse med Mariae Bebudelse eller om fredagen før palmesøndag.

Genoptagelse af *Stabat Mater* i liturgien førte til en sand opblomstring af kompositioner over teksten. Frem for alt opnåede Giovanni Battista Pergolesis *Stabat Mater* fra 1736 en berømmelse, der har holdt sig til vore dage. Her i Danmark blev værket opført ved en 'Geistlig Concert' i 1776, hvortil Johannes Ewald leverede en gendigtning af teksten. Efter flere bearbejdelser, blandet andet af Grundtvig, blev denne tekst lagt til grund for salmen *Naglet til et kors på jorden*. Det er dog ganske svært at gennemskue sammenhængen mellem den latinske og den danske tekst, som slet ikke omtaler Jomfru Maria.

Dette blev der imidlertid rådet bod på ved endnu en gendigtning Under korset stod med smerte, som i 2002 blev optaget i den nyeste version af Den Danske Salmebog, hvilket man vel må se som et tegn på, at specifikt kvindelige følelser og erfaringer atter er ved at blive tilkendt en berettiget

plads i det religiøse liv. Det centrale tema i *Stabat Mater* er en bøn om, at moderens smerte ved at overvære sønnens lidelser på korset skal forplante sig til vore sind.

Francis Poulencs navn forbinder man vel ikke umiddelbart med kirkemusik. Som medlem af komponist-vennekredsen *Les Six* var han i sin ungdom mere optaget af verdslig, uhøjtidelig – ja, undertiden farceagtig – musik som balletten *Les biches* og orkesterværket *Rapsodie nègre*. Fra omkring 1930 tog hans kunstneriske virke dog en markant drejning mod kirkelige emner som *Litanies à la vierge noire* (1936), operaen *Dialogues des carmélites* (1956), der i dag regnes blandt det 20. århundredes betydeligste operaer, samt kantaten *Stabat Mater* fra 1950.

Poulenc har fordelt teksten i tolv korte sater, som danner fire markante afsnit: De seks første satser fra *Stabat mater dolorosa* til og med *Vidit suum dulcem natum* udmaler Mariae smerter og sorger ved sønnens korsfæstelse. Fra *Eja mater, fons amoris* frem til og med *Virgo virginum praeclara* fremsættes en bøn om, at moderens smerter vil forplante sig til vore sind, således at vi sørger som den lidende moder.

I *Fac ut portem Christi mortem* frem til og med *Inflammatus* udtrykkes en bøn om, Maria vil forsvare os på Dommens dag. Og endelig udtrykker *Quando corpus morietur* håbet om, at min sjæl må finde paradiset herlighed.

Gabriel Fauré: Requiem

Den katolske *Missa pro Defunctis*, Messe for de afdøde, afholdes på Allesjæledag samt i forbindelse med celebre dødsfald. Dens teologiske formål er ved bønner og offergaver at lindre de afdødes besværlige rejse gennem *Purgatorium*, Skærsilden. Oprindelig havde messen forskellige udformninger, men ved Tridentiner-konciliet i 1543-63 fastlagde man en fælles liturgi for hele den katolske verden. Det centrale

afsnit af denne liturgi var den dramatiske og skrækindjagende dommedagssekvens *Dies Irae*, som helt frem til vore dage har inspireret hundredvis af komponister, herunder Mozart, Berlioz og Verdi, til kompositioner, der i visse tilfælde ligner operaer. Hos Verdi fylder *Dies Irae* mere end halvdelen af hele den samlede komposition.

Allerede i 1800-tallet var der dog kirkelige bevægelser, der lagde mere vægt på døden som tilgivelse og frelse end på døden som domfældelse og straf, hvilket da også førte til en vis afstandtagen fra den voldsomme dommedagstekst, der atter blev fjernet fra liturgien i 1969 efter Det andet Vatikan-koncilium.

Denne mildere opfattelse af Dommens dag satte sig også spor i musikken i form af mere stilfærdigt, indadvendte kompositioner end Berlioz' og Verdis. Et markant eksempel på dette er netop Faurés *Requiem*:

Helt fra *Introitus* og *Kyrie* hersker der stilhed, som end ikke *Offertoriets* tale om "helvedes pine" og "den dybe svovlpøl" for alvor kan forstyrre. Man kommer næppe nærmere til himmelsk musik end i *Sanctus'* lovprisning af himlens og jordens herlighed. Og den underskønne arie *Pie Jesu* har for længst sprængt sig ud af sine rammer i Faurés *Requiem* og vundet fodfæste som en sidste hilsen til den afdøde i alverdens kirker. Efter *Agnus Dei* og *Libera me* har Fauré tilføjet *In paradisum*, som strengt taget ikke hører med til requiet, men til det efterfølgende begravelsesritual:

Englene vil lede dig til paradys

ved dit komme tager martyrerne imod dig

og ledsager dig til den hellige stad, Jerusalem.

Englenes kor tage mod dig, og sammen med Lazarus,

som var fattig her på jorden, finder du den evige hvile.

© Peter Wang

Fabrice Bollon, dirigent

Bollon er en internationalt anerkendt og alsidig dirigent. Han studerede hos Michael Gielen og Nikolaus Harnoncourt i Paris og i Salzburgs Mozarteum, inden han fuldførte sine studier hos Georges Prêtre og Mauricio Kagel. Han var musikalsk assistent ved Salzburg Festival indtil 1998 og stedfortrædende musikchef ved Oper Chemnitz fra 2000 til 2004. Han har tidligere været chef for Flanderns Symfoniorkester. Hans første gæsteengagementer omfattede bl.a. Det franske Radiosymfoniorkester og Monte Carlo Filharmoniske orkester. Fra 2009 var han chefdirigent på Theater Freiburg, hvor hans arbejde også er blevet anerkendt internationalt. Siden 2010 har han modtaget flere nomineringer bl.a. som *Årets dirigent*, *Årets orkester*, *Bedste koncertprogram*, *Bedste genopdagede opera* (Wolf-Ferraris *I Gioielli della Madonna* i 2016).

Irma Mihelic, sopran

Irma Mihelic er født i Slovenien. Hun begyndte sine studier i 2004 hos Elisabeth Batrice og afsluttede sin master i musik ved University of Performing Arts i Graz. I 2011 modtog hun en pris på den internationale sangerkonkurrence *Klassic Mania* i Wien, hvor hun også blev hædret med publikumsprisen. I 2013 var hun stipendiat fra Richard Wagner Stipendienstiftung Bayreuth. Irma Mihelic har optrådt på en lang række inter-

Palle Knudsen, baryton

Palle Knudsen afsluttede sine studier ved Operaakademiet i København i 1998 og har siden 1999 været en del af solistensemblet på Den Kongelige Opera, hvor han i sin første sæson oplevede stor succes som Papageno i Mozarts *Trylleflojten*. I 2003 sang han Don Juan på Glimmerglass Opera i New York og blev umiddelbart derefter engageret til at synge Guglielmo i Mozarts *Così fan tutte*, en rolle han også blev engageret til på Pittsburgh Operaen i 2006. Palle Knudsen optræder jævnligt som koncertsanger i messer og oratorier og er en ofte anvendt solist hos skandinaviske orkestre. I 1999 modtog Palle Knudsen Veuve Clicquot-prisen, i 2002 blev han tildelt Gladsaxe Musikpris og i 2006 modtog han Holger Bruusgaards Legat.



SPONSORER



Der tages forbehold for trykfejl og ret til ændringer

KOMMENDE KONCERTER:

Pro Musica: Mesterværker for blæsere og klaver	Lørdag den 27. april kl. 14.00
En musikalsk rejse	Torsdag den 2. maj kl. 19.30
Sæsonafslutning	Torsdag den 9. maj kl. 19.30

DU KAN MØDE OS HER:


facebook.com/aalborgsymfoni

[@aalborg_symfoniorkester](https://aalborg_symfoniorkester)

aalborgsymfoni.dk

Køb billet på aalborgsymfoni.dk - og læs om alle vores koncerter

Aalborg SymfoniOrkester
ETABL. 1943

ROCK AT THE SYMPHONY

HUSK OGSÅ
ROCK AT THE SYMPHONY
TORS DAG OG FREDAG
6. OG 7. JUNI KL. 20.00.

SÆSONPROGRAM
2019/2020 ER
SNART PÅ GADEN

Salg af totalabonnement
mandag den 6. maj kl. 10

Løssalg
tirsdag den 14. maj kl. 10

Aalborg SymfoniOrkester
ETABL. 1943

2019 - 2020

ROCK ON MUSIC!
TÆT PÅ KONCERTEN

KONCERTINTRODUKTION

INDHOLD

ROCK
SYMPHONY

12

18

21

34

44

UNG STJERNE & BEETHOVENS 6.

MOZART & STRAVINSKI

Aalborg SymfoniOrkester
ETABL. 1943

PÅSKEKONCERT SMERTE & HÅB

Onsdag den 17. april 2019 kl. 19.30
Koncertsalen i Musikkens Hus

Dirigent	Fabrice Bollon
Solister	Irma Mihelic, sopran Palle Knudsen, baryton
Kor	Filharmonisk Kor Aalborg Den Jyske Operas Kor
Korindstudering	Margrethe T. Østergaard Tecwyn Evans
Koncertmester	Vesselin Demirev